

Kirurgisk Klinik Køge
Per Billesbølle
Speciallæge i almen kirurgi og kirurgisk gastroenterologi
Brogade 7, 2.sal
4600 Køge
<mailto:kkk@kirurgi-koege.dk>

21. august 2009
j.nr. 7-203-02-269/15/OAN

Sundhedsplanlægning
Sundhedsstyrelsen
Islands Brygge 67
2300 København S
Tlf. 72 22 74 00
Fax 72 22 74 05
E-post info@sst.dk

Kære Per Billesbølle

Sundhedsstyrelsen har 15.06.08 modtaget en mail fra dig, i hvilken du spørger om undersøgelse og behandling af subkutane tumorer, specielt kliniske lipomer.

Dir. tlf. 7222 7527
E-post efp@sst.dk

Sundhedsstyrelsen skal indledningsvis beklage og undskylde det sene svar.

Du spørger i din henvendelse specifikt om:
Spørgsmålene drejer sig alene om klinisk ikke-malignitetssuspekterede subkutane formodede lipomer:

- 1) Hvilken størrelse lipomer SKAL MR-skannes forud for operation.
- 2) Hvilke størrelse lipomer SKAL henvises til plastikkirurgisk afdeling.
- 3) Hvilke størrelse lipomer SKAL henvises til sarcom-center.
- 4) Hvilke regioner på kroppen indebærer særlige forholdsregler, og i så fald hvilke forholdsregler.
- 5) I hvilket omfang kan UL-skanning anvendes.
- 6) Er der tilfælde hvor mikroskopi kan undlades?

Sundhedsstyrelsen kan henvise til de retningslinjer og anbefalinger, der er opstillet af Sammenslutningen af Kræftafdelinger, SKA, vedrørende behandlinger af sarkomer (www.skaccd.org), der ligger til grund for *Pakkeforløb for sarkomer i knogle og bløddele*, der kan findes på Sundhedsstyrelsens hjemmeside (www.sst.dk).

I *Pakkeforløb for sarkomer i knogle og bløddele* anføres vedrørende bløddelstumorer:

”4.1.1 Mistanke

Mistanke om sarkomer i knogle og bløddele opstår ved:

- Tumorer i bløddele > 5cm i diameter
- Tumorer i bløddele på eller under fascien

• .....

- Tumorer i bløddede i hurtig vækst (disse patienter skal henvises umiddelbart)

Side 2
21. august 2009
Sundhedsstyrelsen

4.1.1.1 Filterfunktion

Når der er mistanke om sarkomer i knogle og bløddede, skal patienten henvises til den lokale ortopædkirurgiske afdeling. På den lokale ortopædkirurgiske afdeling skal der foretages relevant billeddiagnostik oftest MR-scanning. Hurtigt voksende tumorer bør ses hurtigt på den lokale ortopædkirurgiske afdeling.

4.1.2 Begrundet mistanke – kriterier for henvisning til pakkeforløb

Begrundet mistanke om sarkomer i knogle og bløddede opstår ved

- Kræftsuspekter forandringer på MR-scanning ved tumorer i bløddede
- Uventet fund af sarkomer i knogle og bløddede ved postoperativ patologisk vurdering af en præoperativt vurderet godartet tumor

For sarkomer i knogle og bløddede er den foretrukne diagnostiske modalitet en MR-scanning. Både danske og udenlandske undersøgelser har vist, at man med en MR scanning bedømt af radiologer, selv med varierende erfaring inden for tumordiagnostik, kan skelne mellem kræft og en godartet tumor med en sensitivitet på 90-100 %. Den endelige diagnostik fastsættes dog først på grundlag af en histologisk undersøgelse ved biopsi eller resektion af tumor.

.....

Der bør ikke tages biopsi af ondartede tumorer på den lokale ortopædkirurgiske afdeling. Selvom en tumor er bedømt godartet ved en præoperativ vurdering, bør alt udtaget tumurvæv rutinemæssigt sendes til histologisk undersøgelse. Såfremt den histologiske undersøgelse mod forventning efter en operation skulle vise kræft, bør patologen telefonisk informere den ansvarlige kirurg, således at relevante foranstaltninger straks kan iværksættes, og patienten henvises til et pakkeforløb.”

På baggrund heraf skal Sundhedsstyrelsen besvare dine spørgsmål på følgende måde:

1. Tumorer i bløddede, der er >5 cm i diameter, vokser hurtigt eller ligger på eller under fascien, skal MR-scannes forud for beslutning om behandling
2. Ved tumorer >5 cm, der vokser hurtigt eller ligger på eller under fascien, skal patienten henvises til ortopædkirurgisk afdeling, idet der er mistanke om sarkom
3. Henvisning til højt specialiseret afdeling sker, såfremt der er mistanke om sarkom på MR-scanning eller ved histologisk undersøgelse af formodet benign tumor
4. Ved tumorer omkring legemsåbninger, eller hvor der af andre årsager kan forventes vanskeligheder ved ekstirpation eller patientens funktion, henvises til den relevante specialafdeling....
5. Ultralyd-undersøgelse kan anvendes ved formodede benigne, subkutane tumorer bortset tumorer nævnt ovenfor under pkt 1

6. Alle fjernede tumorer, der præoperativt er bedømt til at være benigne, bør sendes til histopatologisk vurdering.

Det skal hertil pointeres, at en læge er forpligtet til at udvise omhu og samvittighedsfuldhed i sin faglige virksomhed, jf. autorisationsloven § 17 (lovbk. 1350 af 17. december 2008). En læge skal således i sin faglige virksomhed udvise omhu og samvittighedsfuldhed ved i hvert enkelt tilfælde at foretage en konkret vurdering af de kliniske fund og foreliggende oplysninger.

Side 3
21. august 2009
Sundhedsstyrelsen

Med venlig hilsen

Ole Andersen